

REDACTIUNEA,  
Administrațiunea și Tipografia.  
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.  
Scrisorile nefrancate nu  
se primesc. Manuscriptele  
nu se retrimit.  
INSERATE se primesc la AD-  
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la  
următoarele Birouri de anunțuri:  
In Viena: M. Dukas Nachf.  
Max. Augenthaler & Emmerich Lesner.  
Hainrich Schalk. Rudolf Messer.  
A. Oppella Nachf. Anton Oppelk.  
In Budapesta: A. V. Goldber-  
ger, Ekstein Bernat. In Ham-  
burg: Maroly & Liebmann.  
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-  
riă garmond pe o colonă 6 or.  
și 30 or. timbru pentru o pu-  
blicare. — Publicări mai dese  
după tariful și învoială.  
RECLAME pe pagina a 8.a o  
seriă 10 or. sâu 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I .

„GAZETA” iese în fiecare zi.  
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:  
Pe un an 12 fl., pe șase luni  
6 fl., pe trei luni 3 fl.  
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.  
Pentru România și străinătate:  
Pe un an 40 franci, pe șase  
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
N-rii de Duminecă 8 franci.  
Se prenumeră la toate ofi-  
ciile postale din țară și din  
afară și la d-nii colectori.  
Abonamentul pentru Brașov  
Administrațiunea, Piața mare,  
Târgul Inului Nr. 30, etajul  
I.: Pe un an 10 fl., pe șase  
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.  
Cu dusul în casă: Pe un an  
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei  
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.  
v. a. sâu 15 bani. — Atât abo-  
namentele cât și inserțiunile  
sunt a se plăti înainte.

Nr. 156.

Brașov, Vineri 17 (29) Iulie.

1898.

## Posiția lui Goluchowski subminată.

De un timp încôce s'a lansat de câtră diarul „Temps” din Paris, care își ia adeseori informațiunile din cercurile politice dela Pesta, și apoi de câtră o parte a presei maghiare și germane scirea despre apropiata demisiune a ministrului de esterne conte Agenor Goluchowski.

Intâi se credea, că se tratăză numai de-o faimă ca toate faimele, menite a face senzația trecătoare, dăr mai târziu acea scire s'a repetit tot mai des, așa că acum a început să capete oarecare consistență. Și trebuie să mai constatăm, că scirea despre retragerea lui Goluchowski până ađi nicî nu a fost formal desmintită, nicî nu a fost confirmată din parte autorizată.

Causele, ce se crede că ar fi pricinuit sdruncinarea pozițiunei ministrului de esterne austro-ungar, sunt mai multe și de diferită natură. Unii susțin, că cauza principală ar fi atitudinea pasivă a lui Goluchowski în cestiunea cretană, alții dîc, că și-ar fi atras nemulțumirea curții împărătesci din cauza unor observări, ce le-ar fi făcut asupra reginei Spaniei și că poziția i-s'a sdruncinat, fiind-că pe lângă aceasta s'a arătat prea slab în cestiunea războiului ispano-american, n'a intervenit la timp în favorul păcii etc. Foile maghiare în fine — și aceste sunt, cari au colportat mai mult faima despre retragerea lui Goluchowski — susțin, că în genere politica sa orientală conservativă, care a adus lucrul acolo, încât monarchia austro-ungară își pierde pas de pas influința sa în peninsula balcanică, precum și părănirea cauzei slavismului în Austria în paguba germanismului, care i-s'a luat în nume de rău cu deosebire în Berlin, ar fi motivul, căruia este a se atribui demisiunea sa.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că pe când se uneltea mai ales din parte maghiară la restur-

narea contelui Kalnoky, pressa maghiară pretindea ca urmașul său să fiă un Ungur. Nu le-a plăcut celor dela Pesta numirea lui Goluchowski ca ministru de esterne, dăr n'au avut încătrău și au trebuit să se impace cu ea.

Goluchowsky se stricase cu Ungurii încă de pe când era ambasador dela București. Ei îi imputau că tolerăză agitațiunile „daco-române”, așa că, după ce a ajuns ministru, Goluchowski a trebuit să le între în voia și să le dea probe deosebite, că respectăză aspirațiunile lor, pentru ca să i imblândească.

În cele din urmă a reușit a se împăca cu ei — la părere pe deplin — și în sesiunea din urmă a delegațiunilor Ungurii au fost cei dintâi, cari i-au votat încredere pentru tactul și înțelepciunea, cu care conduce politica esteriă.

Ce s'a întâmplat de atunci, ca deodată să se fi sdruncinat așa de mult pozițiunea ministrului de esterne?

Apropierea de Rusia, care a culminat în cunoscuta notă identică russo-austriacă, e de-o dată mai vechiă. Criza în Austria cu urmările ei nu se pôte dîce, că ar fi fost provocată de contele Goluchowski. Ori dără i-se impută, că nu a lucrat mai energic și mai resolut pentru înlăturarea său aplanarea ei? Să fi sprijinit el, ca Polon, mai mult cauza Slavilor din regatele și țările reprezentate în Reichsrath?

Probabil, că pe lângă Maghiari și cei din Germania au vădut cu ochi răi atitudinea pasivă a lui Goluchowski față cu puternica mișcare a slavismului în partea de dincolo a monarchiei.

Adevărat, că pe când ministrul de esterne nu exercită nicî o influință asupra afacerilor interioare în Ungaria, influința lui este mult mai mare în Austria. Dăr de ce se cără dela Goluchowski a fi neconsent și a face în Austria, ceea ce în Ungaria îi este interzis?

Scim bine, ce mare inversunare

a produs între Unguri faptul, că Goluchowski a aflat de bine a tăce, când baronul Vasilco a pus în delegațiunea austriacă cestiunea concordării politice esterne cu cea internă și în Ungaria.

De-odată Maghiarii nu mai sunt mulțamiți cu Goluchowski. Ei au candidații lor unguri, pe ministrul comun Kallay și pe ambasadorul austro-ungar dela Berlin Szögyeny. Și e foarte probabil, că aceștia sunt tot-odată și agreeții cercurilor dirigitore din Germania.

Dacă este ceva serios în afacerea cu demisiunea lui Goluchowski, noi credem, că motivul principal e atitudinea sa față cu politica interioră din monarchia, care nu place multora.

Cele ce se spun despre „intunecarea vađei monarchiei în Orient”, care a adus cu sine, că „tote statele balcanice graviteză acum la Petersburg, ca stelele micî dinprejurul soarelui”, sunt numai pretexte momentane, îndărătul cărora s'ascunde intențiunea de-a acapara și postul important dela esterne pentru politica maghiară.

## Visita Regelui Carol la Petersburg.

(Voce ale presei maghiare.)

„Pester Lloyd” în fruntea numărului său dela 25 Iulie scrie:

Astăzi plecă regele Carol al României însoțit de principele moștenitor Ferdinand, de ministrul președinte Sturza și de o suită corăspundătoare, la Petersburg pentru de a visita pe Țar și familia sa. Faptul acesta ne face să presupunem, că s'au aplanat cu desăvîrșire acele încordări, cari au existat două-șeci de ani de-a rândul între Petersburg și București, fără să le fi succes când-va diplomaților și politicienilor să facă să se uite: „nerecunoștința Rusiei și a Țarului.” Această nerecunoștință a constat, precum se scie, în aceea, că România pentru serviciile sale aduse Rusiei în decursul războiului cu Turcii din 1877/78, în urma tractatului dela Berlin a

trebuit să cedeze Rusiei o parte din Basarabia. Și acesta s'a întâmplat, cu toate că din partea Rusiei s'a garantat integritatea întregului teritoriu românesc printr'o convențiune încheiată în 16 April 1877, așa-dără deja înaintea războiului. România a trebuit să cedeze o parte din Basarabia, cu toate că regele Carol a putut să se provoce la acea memorabilă depeșă, care i-o trimisese, în marea strîmtoare dinaintea Plevnei, marele duce Nicolae, și în care se dîcea: „venez a notre secours! Passez le Danube où vous voulez, comme vous voulez, sous quelles conditions que vous voulez! Mais venez vite, car les Turcs nous abiment!” Er când parlamentul român a amintit mai târziu Țarului cuvântul său de onoare, întâmpină principele Gorciacoff pe frumosul român la Petersburg, generalul Ghica, cu cuvintele: Qu'on ne mette pas l'honneur de l'Empereur à toute sauce — parceque c'est une sauce, dans la quelle il pourrait faire cuire tous les Roumains.” Așa rea poveste nu s'a întâmplat; Românii n'au fost nicî fripți, nicî mâncați, însă Basarabia tot au trebuit s'o cedeze, și atunci nu li-a rămas nimic altceva, decât de a se mulțami cu o mbelugată ură rusescă.

N'a fost atunci pentru prima-ură, că s'au ciocnit interesele teritoriale ale ambelor state. Cu cât s'au dezvoltat mai independent pașalicurile și principatele de odinioară, cu cât au învățat să se mișce mai liber la ei acasă „Valachii și Moldovenii”, cu atât mai repede au dispărut de pe scenă consuli generalî, cum au fost Mințiaci, Dașcoff, Urussoff etc. și cari nu făceau, decât ce le plăcea lor său Țarului tuturor Rusiilor. Astăzi mai sciu încă mii de Români să povestescă fel de fel de amănunte, cât s'a purtat de neuman cu boierii și funcționarii pământeni pe timpul războiului crimeic baronul Budberg, șeful administrațiunei civile ruseci în Moldova și Muntenia. România așa-dără nicî când n'a vădut în Rusia pe vecinul pretinos, ci totdeauna numai pe mai puternicul lipsit de orice scrupulositate, care apăsa fără cruțare pe vecinul său mai slab, din cauză că acesta nu era Slav și pentru-că își aședuse șederile sale tocmai pe magicul drum dela Moscva la Hagia Sofia, spre Cornul de aur, unde deja înainte cu o miie de ani an-

## FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

### Scrisori din Italia.

Nenumitei prietune.

VIII.

#### Columna lui — Cârțan.

(Continuare.)

A doua zi l'au suit pe Cârțan cu alaiul în columna lui Traian. Cât de fericit se simția el, că pôte pași pe locul, pe care pășise odinioară împărătescul său tată! Numai sus îl aștepta o decepție grozavă. Ca într'altă lume privia el dus la statua din vârful columnei, când de-odată îl întrebă cine-va: „Sci cine-i ăla?” — „Cum nu, e tata Traian, drăguțul, bată-l norocu, că frumos om era!” Toți izbucniră în ris. „Asta-i sfântu Petru, Cârțane, nu-l veđi cu cheia raiului în mână!” — „Nu se pôte, că cronicul spune, că în vârful columnei l'au pus pe marele împărat Traian!” — „A fost acolo, dăr l'a dat papa jos și l'a pus pe sfântu Petru!” Să fi veđut necaz pe

Românul nostru. „Da sfântu Petru s'a bătut cu Dacii? Ce caută el acolo? N'o are destul de bine în raiu? Se vede, că papa e Ungur de face lucruri de astea!”

Era sfânt, nu-i vorbă, și sfântul Petru, dăr așa sfânt, ca ta-său Traian tot nu era!

Dela columnă au plecat cu toții la forul roman și prin alte locuri cu rămășițe dela Romanî. Erau și alea frumoșe, dăr surpăturile și ruinele nu-l puteau încânta așa mult.

Sera fu invitat Cârțan erășî la domni ai mari și fu ospătat ca un crai. Pe la miezîl nopții însă badea Gheorghe dispăruse. Tote căutările erau zadarnice, ia-l de unde nu-i!

De abia dimineța l'au găsit — la secție.

Éta cum se întâmplase lucrul.

Dela un timp să plictisise Cârțan de domni și îl apucă dorul de Traian. Se strecură neobservat din casă și nu se opri decât pe pedestalul columnei. Aici îl prinse somnul și adormi. Câtră dimineța simți o

mână pe umărul său și, deschidend ochii, veđu un sergent, care-l întrebă câte toate, ce nu le înțelegea. Inzadar cerca el să l dumerescă pe fratello, — Cârțan fu socotit de nebun și dus la secție.

Întrebat fiind de ce nu i-a plăcut să stea la serată, el răspunde simplu: „Mai întâi taica, și apoi frații!”

În ziua aceea fu badea Gheorghe părtaș de o bucurie nespūsă. Marchizul Pandolfi îl surprinse cu un dar frumos. Îi dădu o fotografie uriașe a columnei lui Traian.

Cum se veđu Cârțan cu fotografia aceea, nu mai putu sta în Roma, căci îl mână acasă un dor nebun să le arete Romanilor columnă.

Și într'o bună dimineță plecă din Roma, fără ca să scie nimeni, cu sulul de hârtie, mare și el cât o columnă, pe umere.

Ajungend în Sibiu espuse fotografia în redacția „Tribunei” pentru-ca tot natul să vadă columnă tată-său, er el se duse

acasă la Streja-Cârțișora. Dăr încă nu făcuse jumătate din drum, când îl apucă un dor nebun de columnă și se întorse erășî la Sibiu, hotărind se nu mai facă nicî un pas fără ea.

Dacă vrîi să-l năcăjescî pe Cârțan, n'ai decât să-i vorbescî bine de poliție și de gendarmi. Soiul ăsta de omeni la el e egal cu Ungurii. Și are drept Cârțan să fi mâniaș pe ei. În Roma un sergent de stradă l'a deslipit de lângă columnă, er acum când pășia liniștit pe drumul de țără ce duce la Streja-Cârțișora cu columnă lui subsidiară, se pomenesce cu doi gendarmi, cari fără multă vorbă i o confiscă.

Indignat până în adencul sufletului său, badea Cârțan stētu un moment pe loc, apoi se întorse erășî dela drumul jumătate și în loc să plece în satul său, se duse drept la Peșta la — ministrul „Berteli” (Perceel), ca să-i cără columnă înapoi.

Umblat'a Cârțan pe la deputați, „cari sunt slugile noastre, ale țeranilor”, amenințatu-i-a că, dacă nu l vor duce la „Berteli”,

corase Ruric. Și decă România cu toate experiențele sale istorice tot a încheiat în 1876 alianța cu Rusia, aceasta s'a întâmplat, precum foarte corect a observat odată Dumitru Sturdza, actualul ministru președinte, „nu din ură contra Turciei, nici din simpatii pentru poporul rusesc, ci numai de temă, să nu fiă strivit de cel mai tare“. Cu toate acestea s'a ajuns la pacea preliminară dela San Stefano, la congresul dela Berlin și la retrocedarea Basarabiei. Inse există legi naturale în lupta pentru existență a statelor, legi, cari în momentul ultim decisiv trebuie să se îndeplinească, chiar decă s'ar amesteca și puțină nerecunoștință sau perfidie. România nu poate fi nici când prietinel statornic și devotat al Rusiei, să poată să se facă din când în când, ceea ce voesc imperiul Țarului, însă totuși trebuie să fiă totdeauna cu ochii în patru, decă voesc să se conserve independența și individualitatea sa națională.

Firește, într'un timp, când problema diplomației europene este menținerea păcii, nici tonul fundamental al dispoziției dintre România și Rusia nu e greu de aflat. Un astfel de moment e fără îndoială cel de azi, și din punctul acesta de vedere concepută se poate saluta cu sinceritate înțelnică regelu Carol cu Țarul. Fără îndoială meritele și virtuțile de regent ale regelui României sunt recunoscute și lângă Neva. Și acolo se va concede bucurios, că regele Carol, ca monarch, a contribuit mai mult decât ori-care dintre principii din Balcani la prosperitatea și progresul țării sale și toate acestea numai mulțumită puterii interne și proprii a poporului său, fără să fi fost spriginit pe munificența sau marinositatea vrunei părintești puteri. Lângă Neva foarte adese-ori i-s'a reproșat regelui României, că perfecționarea armatei sale și sistemul de apărare al țării sale l'a condus într'un sens opus Rusiei. Dér de fapt lucrul n'a fost așa. Regele Carol și-a tras numai consecințele logice din pozițiunea geografică și politică frăcesă a țării sale, adecă s'a alăturat pe lângă tripla alianță; apoi și pe terenul militar a făcut toate acele preparative, cari i-se păreau, că vor garanta conservarea păcii. Nimenea nu-i va pute denega regelui Carol meritul, că în decurs de două-șapte de ani a ținut cu credință și fără șovăire la aceeași direcțiune politică, și că nu s'a lăsat influențat de aparițiunile trecătoare, și acesta și e adevăratul și ultimul motiv, pentru-ce nici unul din celelalte state balcanice n'a avut astfel de succese, ca România, atât în politica internă, cât și în cea externă.

Fără îndoială, politica regelui Carol se va conserva și în viitor mai bine, de cât politica vecinilor săi de peste Dunăre, cari din cauza slăbiciunii și izolării lor, țin cei drept pace, însă totuși visază într'una de marele război apropiat, și de aceea politica lor și-o îndreptăză nu spre conservarea păcii, ci spre exploatarea unui răz-

boi, ce ar porni Rusia, sau altă putere mare contra Turciei. Pe când politicienii din Cetinje și Belgrad, din Sofia și Atena rezonază astfel: acum-acum a sunat ceasul din urmă al Turciei, în București s'a ținut mai bucurios la vechia tradițiune istorică, că, decăderea statelor îmbătrânite a durat de regulă mai mult, decât propășirea lor, că disolvarea Turciei, care s'a început deja de-o sută de ani, încă multă vreme nu va pute ajunge pe tapet, ca un fapt definitiv. Trebuie să se recunoască meritele mari ale diplomației marilor puteri datorate de măsură, cari nu voiesc să accelereze procesul de disolvare al Turciei, căci cu cât mai încet se îndeplinesc acestea, cu atât mai puțin va avea să sufere Europa și statele Balcanice. Decă s'ar lăsa cineva zorit de impaciunea acestor din urmă, flacăările și povăile de sânge, ce vor însoți retragerea Osmanilor din Europa, vor înțrece cu mult pe cele ce au premers aparițiunii lor pe scena îmbătrânitului imperiu bizantin. Aceasta se știe și în Petersburg, și de aceea și tactul politicii orientale rusești apare dela pacea dela Kütük-kainardșe (1774) încôce atât de circumspectă și precauțată — ceea ce firește se pare pre zăbovitor pentru acele spirite înfocate, cari își închipue a prevedea de pe platoul dela Vitoș sau Lovtșen viitorul Peninsulei balcanice și nu se pot mira în destul de egoismul său miopia diplomației europene.

Sub titlul „Imprietinire ruso-română“ publică „Alkotmány“ dela 27 Iulie pe pagina a patra un scurt articol, vorbind despre visita regelui Carol la Petersburg. Fôia ungerescă începe prin a spune, că în România pare a fi amuțit cu totul durerea, ce se exprima înainte de două-șapte de ani asupra înărei Basarabiei, prin cântecul „România, mamă dulce, eu mă duc cu Dumneșeu“, și că în România ar fi crescut simpatiile față de Ruși, așa încât regele Carol merge acum la Petersburg străbătând Basarabia — căci, ține, „este în interesul regelui Carol de a scuti simpatiile rusești, ér ministrului-președinte Sturdza, „mare amic al Maghiarilor“, fi cade bine a-se încălzi în rațele grației Țarului“.

După-ce fôia ungerescă spune, că suita lui Carol constă din ofițeri, cari au luat parte la războiul din 1877 și după-ce amintesc despre afirmațiunea unor foi, că această vizită ar fi un act de pură curtenie, pentru care nu e de lipsă prezența lui Sturdza — ea continuă:

„Visita dela Petersburg nu este un fapt de pură curtenie, ci ea are și însemnătate politică, de aceea trebuie să mergă și Sturdza la Petersburg. Este ceva în lucru. Suita aceasta va fi acomodată pentru reimpășterea vechei amiciții de arme. Insași alegerea suitei din generali, cari s'au luptat alături cu Rusia, poartă timbrul tendenței, și efectul ei, așa credem, nu va fi scăpat nici în Viena, nici în Stambul. De altmintearea intrăgă călătoria are aparența, ca și când președintele Faure ar visita pe împăratul Wilhelm.“

„Acastă schimbare de front a României pute fi prevădută fără de-a avea omul dar profetilor. Deși foile oficioșe vor nega însemnătatea politică a vizitei, totuși nimeni nu va pute ține, că opinia publică a României ar perhoresca intrarea ei în sfera de interese rusești chiar și în mânia Basarabiei. Amiciția austro-ungară n'are amic în România, fiind-că spiritele, ori-ce s'ar ține, sunt dominate de ura contra Maghiarilor“.

„Alkotmány“ spune mai departe, că decă Wekerle și Szilágyi n'ar fi arangiat procesul Memorandului și decă nu s'ar fi creat martiri din preoți și advocați, urei contra Ungurilor și Austriacilor nu i-ar fi succes a face o astfel de propagandă; apoi sfârșesc țicând, că bunul amic al lui Banffy, „genialul“ Sturdza, își va retrage amiciția austro maghiară, cum și-a retras și vorbirile anti-maghiare...“

Unii spun, că Cârțan e un nebun fanatic, alții nici cu epitetul de „fanatic“ nu-l onorează, ci îi țic numai nebun. Sunt însă și de aceea, cari sunt convinși, că ciobanul nostru e un om cu o inteligență rară și cu inimă românească, care ar pute slugi multora de pildă.

Iulie, 1898.

Sextil.

## „Asociațiunea“ la Beiușu.

Dela comitetul central (Sibiiu) al „Asociațiunii“ primim spre publicarea următoarea:

### CONVOCARE.

În sensul §§ 23 și 26 din statutele „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, se convocă adunarea generală ordinară a Asociațiunii în Beiuș pe zilele de 27 și 28 August st. n. 1898, pe lângă următoarea

### Programă:

**Ședința I. Sâmbătă în 27 August 1898 st. n. la orele 11 a. m.** Ordinea de zi: 1) Deschiderea adunării generale. 2) Raport despre activitatea comitetului central în decursul anului expirat. 3) Alegerea comisiunilor de câte 3 membrii: a) pentru examinarea raportului; b) pentru examinarea rațiocinului pe 1897 și a proiectului de buget pe 1899; c) pentru studiarea proiectelor de reglemente înaintate spre aprobare; d) pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor. 4) Propunerii eventuale. 5) Disertațiunile. 6) Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor.

**Ședința II. Duminică în 28 August 1898 st. n. la orele 10 a. m.** Ordinea de zi: 1) Raportele comisiunilor emise în ședința I. 2) Alegerea secretarului I. 3) Alegerea președintelui, vice-președintelui și a comitetului central. 4) Desțigerea locului pentru proxima adunare generală. 5) Dispozițiunile pentru verificarea proceselor verbale. 6) Încheierea adunării generale

Se observă, că eventualele disertațiunile și propunerii au să fie prezentate presiului Asociațiunii în scris cu 8 zile, ér eventualele interpelațiunile cu 3 zile înainte de adunarea generală.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 21 Iulie 1898.

Dr. Harion Pușcariu m. p.,  
vice-președinte.

Dr. Beu m. p.,  
secretar II.

## Ungurii și sistarea „Reichsrath“-ului.

Știrea despre sistarea „Reichsrath“-ului a produs mare senzație în cercurile politice din Peșta. Pe aseră a fost convocat în capitala ungară un consiliu de miniștri, în care s'a discutat asupra măsurilor, ce ar fi să se iee acum după-ce încercările de a se încheia pactul, au fost zădărnice. Astăzi șosesce din Viena la Peșta ministrul-președinte Thun și ministrul de finanțe Kaizl, pentru-ca să discute asupra cestiunilor vamale și economice.

Organul guvernului ungeresc, „Nemzet“, vorbind despre neașteptata surprindere, ce a pregătit-o contele Thun nu numai Austriei, ci și Ungariei prin sistarea parlamentului austriac, scrie în numărul său de ieri următoarele:

„Adevărul l'a grăit ministrul austriac de comerț Bärnreither, când a țis: Ungaria așteptă pe Austria. Așa este. La guvernul nostru este voința de a încheia pactul; însă unilateral acesta nici n'o putem face, nici nu vrem să luăm asupra noastră îndatoriri. Din cauza acesta trebuie să așteptăm deocamdată a vedea, că fi-va Austria capabilă a ridica la valoare de lege pactul pe cale constituțională. Până acum am așteptat, însă în zadar... Nici timpul, nici împrejurările nu ne prea îndemnă a crede, că pactul se va pute realiza în optima forma. Prin urmare nici Austria, nici străinătatea nu ne pot lua în nume de rău, decă noi ne pregătim pentru o arangiere de sine stă-

tătore. Nu din tactică, ci din silă o facem acesta. De aceea țicem: Austria să nu se mai aștepte mult pe sine, căci Ungaria încă nu va aștepta mult pe Austria“.

„Budapesti Hírlap“ scrie: „Pentru noi Maghiarii s'a creat o situație foarte interesantă. Orizontul e mai curat (?), deorece acum nu se mai poate trage la îndoială, că fructul activității de trei ani a cabinetului Banffy, proiectele despre pact, au căzut. Guvernul austriac le a retras, întru cât decă ar convoca la o nouă sesiune parlamentul, ar trebui să înainteze de nou cele douăzeci de proiecte. Astfel proiectele guvernului ungeresc au devenit fapte unilaterale, ér a încheia pact unilateral, este imposibil. De aici urmăz, că și guvernul Banffy trebuie să se retragă proiectele înainte de Septembrie, fiind-că nu le poate lăsa în suspens pe masa Camerei. Ce va face cu ele? Situația este mult mai serioasă și timpul mult mai scurt, decât ca până la finea lui Septembrie proiectele să potă deveni lege, chiar și în cazul când, ca provisoriu vamal, ar voi să le legalizeze prin Ungaria. Aceasta ar zădărnici-o opoziția. S'ar ivi dér întrebarea unui al treilea provisoriu, ori separarea economică. Hic Rhodus, hic salta“.

La alt loc „Budapesti Hírlap“ țice, că în Viena se lucrăză cu puteri înoite contra lui Banffy. Contele Thun nu voesc să încheie pactul pe baza principiilor cuprinse în proiectele înaintate parlamentului, ci ar voi să facă un alt pact. Aceasta — țice fôia ungerescă — încă a fost una din cauzele sistării „Reichsrath“-ului, deorece acum — ne mai fiind comisiune austriacă pentru cota — este absolut imposibil a stabili cota și astfel cu neputință încheierea pactului. „In Viena asăderă — continuă „Bud. Hírlap“ — vor să răstorne pe Banffy în interesul provisorului și planul lor este, de a împărechia partida liberală, în care sunt foarte multe elemente malcontente. Malconțenții aceștia, unindu-se cu apponyștii, ar face apoi ceea-ce îi place Vienei. Se speră mai departe, că Benjamin Kállay li-ar face hatărul de-a ajuta, ca criza austriacă să se transplanteze și în Ungaria“.

## Călătoria Regelui Carol.

Sosirea la Graniza (26 Iulie). M. S. Regele Carol al României și A. S. R. Prințul moștenitor au sosit la 8 ore de dimineață. Gara era decorată în mod minunat și ornată cu drapele rusești și românești. Garda de onore, înșirată pe peron, era formată de reg. 7 de trăgători din Censtochove, cu drapel și musică.

Printre persoanele, cari așteptau sosirea trenului regal, se observa: ministrul României la Petersburg, Rosetti Solescu; atașatul militar rus la București; colonel baron Taube; d-l guvernator Petrokowsky; d-l Ozeroff, șambelan, comandantul brigăzii; general-major Frantz și înalții demnitari civili și militari.

La sosirea trenului, musica a cântat un marș, apoi imnul național român. După salutări, Regele Carol a trecut în fața frontului trupelor de onore, însoțit de generalul-major Nicolaieff, de colonelul Bernjajeff și de un numeros stat-major. În acest timp musica cânta un marș de ceremonie.

Regele Carol, Prințul moștenitor și suitele lor au dejunat apoi într'un salon al gării. După dejun, trenul regal s'a pus în mișcare, spre drumul Varșoviei, în sunetul imnului național român. La graniță, trenul regal s'a oprit 40 minute.

Sosirea la Varșovia (26 Iulie). Tot orașul este împodobit pentru primirea M. S. Regelui Carol al României. Gara este bogat decorată cu flori, drapele și tapiserii.

Regele Carol și Prințul moștenitor au sosit la 2 ore 55 m. Sunt primiți pe peronul gării de guvernatorul general, generalul prinț Imeritinski; aghiotantul general, vice-amiralul Arseniew; comandantul fortăreței de Homarow; șeful statului-major Pouziwski și toate nobilitățile civile și militare.

La sosirea trenului musica a cântat imnul național românesc, pe când compania de onore prezintă armele. Regele Ca-





**Cărți de cetit.**

**Dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov** se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de-odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe cărți de odată:

**Istoria pedagogiei de V. Gr. Borgova** O cartenouă și de mare interes pentru toți bărbații de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

**Nopti de iernă, novele pentru popor de George Simu.** Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

**Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de Basiliu Rațiu,** fost profesor în seminariul din Blășișu ȧr ađi vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

**„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu,** prof. la școlă com. superioară din Brașov. O carte octav mare de 17 côle de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legături de afaceri cu vre-o bancă. termenii comerciali. Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandățiunii și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. O recomandăm tuturor, cari se interesează de afacerile de comerț. Se află de vânzare și la administrația „Gazetei“. Prețul 1 fl. 60 cr.

**„Lira Bihorului“,** este o cârticică cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de **Antoniu Pop.** Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

**Părintele Nicolae** schiță din viața preoților, de **George Simu.** Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

**Cântul în școlă populară, de Iuliu Pop,** învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și fântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

**Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite cazuri de morțe,** întocmite de **Ioan Popu,** cunoscutul scriitor bisericesc, (ađi Preposit capitular în Gherla. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. prin postă 1 fl. 60 cr.)

**Trandafir și violele** se numesc o frumoasă și elegantă carte de poezii populare, culese și ordinate de **Ion Pop Reteganu.** E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesci, voinicesci, ostășesci, de bucurie, de dragoste, jale, dor, urit, mânia, necaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. **Eduțiunea II.** Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

**„Logodnica contelui Stuart“,** povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na **L. Rudow-Suciu.** Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dăr frumoș și curat. Prețul numai 50 cruceri (cu porto 55 cr.),

**Merinde dela școlă** sėu învățături pentru popor, de **Dr. Georgiu Pona.** Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărimea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățaturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Din **„Biblioteca teatrală“** edată de „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român“ au apărut până acum următoarele patru broșuri: 1) **Sore cu ploiă,** comedie într'un act de **Iosif Vulcan,** însoțită de un prolog în versuri. Persoanele din această piesă sunt reprezentate prin 7 dame și 6 bărbați. Scena se petrece la băile dela Mehadia în timpul present. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) — 2) **Idil la țeră,** comedie într'un act localisată de **Maria Baiulescu.** Persoanele sunt reprezentate prin 3 dame și 6 bărbați. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) — 3) **Biletul de tramvai,** comedie într'un act de **Gr. Mărușteanu.** Persoanele sunt reprezentate prin 2 bărbați și 2

dame. Acțiunea se petrece în Bucuresci în timpul present. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto.) — 4) **Un om buclucaș,** comedia într'un act, localisată de **Maria Baiulescu.** Persoanele sunt reprezentate prin o damă și cinci bărbați. Scena se petrece în apropiere de Bucuresci. Prețul 20 cr. (plus 3 porto.) Tôte aceste piese se pot procura dela librăria proprietară **N. I. Ciurcu,** cum și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

**„Predicē pentru Dumineci“** de **Iustin Popfiu,** învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, cuprindend predicē frumoșe pentru tôte Duminecele de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

**Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu.** E o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe hărtiă fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Din trecutul **Silvaniei,** legende de **Victor Russu.** Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

**Dietetica populară,** scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de **Simeon Stoica,** medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunei și atât de favorabil sprețiată din partea țiarelor nōstre. Conține vre o 25 figurē în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

**„David Almășanu“,** schițe biografice de **Ioan Popea** Broșura această, atât de bine scrisă, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

**„Predicē pe tôte Duminecile și sėrbătorilor de peste an de Em. Elefterescu** doctor în medicină și teologă, cunoscut atât de bine în oerourile romănesce din numărōsele sale scrieri atât de mēduose, instructive și cu atăta gust cētitē. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

**Săpătorul de bani,** comedia în trei acte, localisată de **Antoniu Popu.** Se recomandă mai ales pentru cei ce vrēu sė jōce teatru, fiind o piesă foarte ușoră, cu suget moral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

**Ortografia română** în actuala sa stare de dezvoltare, de **V. Dumbravă,** profesor în Beiuș. O carte de mare preț, toți câți vor sė scie scie scrie bine romănesce. Prețul 40 cr. (cu postă 43 cr)

**Memorii din 1848-49** de regretatul **Vasiliu Moldovan,** fost prefect al Legiunei III în 1848-49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoră și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

**„Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sėu Pribeagul îndrăgostit,** tradusă de **Dr. T.** Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

**Prietenui Săteanului Român,** sfătuiri în formă de dialog. scrise de **Ioan Pop Reteganu.** Este o carte plină de învățături foarte folositoare pentru popor. În ea se vorbesce despre măestrii și învățatură, despre cultivarea pomilor, despre limbă și lege, despre procese, împrumuturi, bețiă, lux, lenă, despre pomărit și stupărit, vinul de pōme, cum se îmbogățese Jidanii, cum lucră țeranii pământul în alte țeri. La urmă se mai află și o mulțime de poezii din cele mai plăcute pentru popor, scrise de cei mai aleși poeți români. Prețul 30 cr. (trimis prin postă 35 cr.)

**Opșaguri, cât cioplitē, cât pilite și la lume împărțite,** de **I. Pop Reteganu.** Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**  
Redactor responsabil: **Gregoriu Mator.**

**Cursul la bursa din Viena.**

Din 27 Iulie 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.80
Renta de corōne ung. 4%	99.-
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.-
Impr. cail. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.-
Oblig. cail. fer. ung. de est. l. emis.	121.-
Bonuri rurale ungare 4%	96.60
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Impr. ung. cu premii	158.-
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.-
Renta de argint austr.	101.90
Renta de hărtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	121.45
Losuri din 1860.	141.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	908.-
Acții de-ale Băncei ung. de credit	392.-
Acții de-ale Băncei austr. de credit	357.60
Napoleonori	9.53
Mărci imperiale germane	58.80
London vista.	120.-
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corōne austr. 4%	101.45
Note italiene.	44.20

**Cursul pieței Brașov.**

Din 28 Iulie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.43	Vënd.	4.46
Napoleonori. Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.68
Ruble Rusesce Cump.	127.-	Vënd.	128.-
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. fone. Albina 5%	101.-	Vënd.	102.-

**„Detunata“,**

institut de credit și de economii, societate pe acții în Bucium.

**Concurs.**

Direcțiunea institutului de credit și economii „Detunata“, societate pe acții în Bucium, deschide concurs la postul de contabil al II-lea, împreunat cu un salariu anual de 400 fl.

Cei ce doresc să ocupe acest post au sė-și înainteze petițiunile cel mult până în 20 Aug. st. n. a. c. și sė documneteze, că:

1) posed în vorbire și scriere limba română și maghiară;  
2) au absolvat academia comercială și au făcut praxă la vre-un institut de bani din patriă.

Concurenții, cari cunosc și limba germană — ceteris paribus — vor avē preferință.

După anul de probă se face alegerea definitivă. Dela acest termen participă și la tantiema statutară în proporția salariului.

**Nicolau Baieșian,** președ. direcțiunei.  
**Ariton M. Popa,** director esecutiv.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 155 cr. se vinde la **Eremias Nepoții.**

**BERE de PILSEN originală**

---

**9 CR.**  
păharul

**Mare Restaurant rangul I.**

**9 CR.**  
păharul

**Redoute**

**Brașov, Strada Hirscher nr. 10.**

Bucate escelente a la carte și dineuri la ori și ce timp. **Cost ieftin cu abonament,** recomandăm.

Cu tōtă stima  
**Gottsman & Schmidt.**

---

**Czell-Brău escelentă.**

Local plăcut și răcoros.

Bucătărie foarte bună.

**ABONAMENTE**

**LA**

**„GAZETA TRANSILVANIEI“**

Prețul abonamentului este:

**Pentru Austro-Ungaria:**

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

**Pentru România și străinătate:**

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

---

**Abonamente la numerele cu data de Duminecă.**

**Pentru Austro-Ungaria:**

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

**Pentru România și străinătate:**

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, sė binevoiēscă a srcie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

**Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.**